

**НАЦИОНАЛНА
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ**

**“ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ
НА ОБРАЗОВАНИЕТО –
ПРОБЛЕМИ И РЕШЕНИЯ,
ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ”**

**С Б О Р Н И К
Д О К Л А Д И**

РУСЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ

2023

ИНИЦИАТОРИ:

Национална агенция за оценяване и акредитация
Русенски университет "Ангел Кънчев"

СЪОРГАНИЗАТОРИ:

Министерство на образованието и науката
Българска изследователска и образователна мрежа
Академична общност по компютърни системи и информационни
технологии
Съюз на учените – клон Русе
Студентски съвет при Русенски университет

ПРОГРАМЕН КОМИТЕТ:

Съпредседатели:

Проф. Петя Кабакчиева
Акад. Христо Белоев

Членове:

Акад. Петър Кендеров
Проф. Андрей Захариев
Проф. Георги Тотков
Проф. Диана Антонова
Проф. Мария Нейчева
Проф. Румен Трифонов
Проф. Румяна Папанчева
Проф. Румяна Пейчева-Форсайт
Проф. Тони Чехларова

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ:

Съпредседатели:

Доц. Мария Фъртунова
Проф. Ангел Смрикаров

Членове:

Доц. Анелия Иванова
Доц. Валентин Атанасов
Доц. Валентина Войноховска
Доц. Ваня Стойкова
Доц. Красимира Димитрова
Доц. Стоянка Лазарова
Маг.инж. Юксел Алиев
Вероника Цветанова
Дяни Куруленко

ISBN 978-954-712-892-7

Copyright ©

СЪДЪРЖАНИЕ

ГЛОБАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО	5
ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ТРАДИЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ	84
РАЗВИТИЕ НА СИНХРОННОТО ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ	196
РАЗВИТИЕ НА АСИНХРОННОТО ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ	233
РАЗВИТИЕ НА СМЕСЕНОТО ОБУЧЕНИЕ	246
ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ И ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО	269
ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА – НОВИ АКЦЕНТИ	280
ПРИЛОЖЕНИЕ: КОНЦЕПЦИЯ ЗА ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО	346

По предложение на гл. редактор, акад. Христо Белоев и с решение на редколегията на сп. „СТРАТЕГИИ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНАТА ПОЛИТИКА“, някои от изнесените на конференцията доклади ще бъдат публикувани в извънредна книжка на списанието. Техният списък е в края на сборника – стр. 354 .

Статиите, публикувани в това списание, се реферират, индексират и листват във - вж. <https://strategies.azbuki.bg/>.

ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО трябва да започне със замяна на обикновените черни и бели дъски с интерактивни презентационни системи и с обучаване на учителите и преподавателите да ги използват активно и ефективно в работата си.

Защо?

Защото тези системи позволяват презентациите за лекциите и упражненията да бъдат интерактивни, мултимедийни и интернет-свързани, т.е. такива, каквито очакват от нас дигиталните ни студенти.

**ГЛОБАЛНИ ИЗМЕРЕНИЯ
НА ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

Визия за университета на бъдещето	7
Хр. Белоев, А. Смрикаров, Цв. Василев, Цв. Георгиев, Ст. Смрикарова, А. Иванова, Г. Иванова, В. Стойкова, Е. Арсова, Ю. Алиев, П. Златаров	
Цифрова трансформация в условия образователного процесса	16
Байболова Ляззат Кемербековна, Медведков Евгений Борисович, Сериккызы Мира Сериковна, Калабина Анастасия Анатольевна	
Качествени инвестиции в образование и обучение в условия на дигитална трансформация: от научни изследвания към образователни политики	21
Мария Нейчева	
Дефицити при дигиталното образование	26
Анна Георгиева	
Модел на дигитално трансформиран учебен процес	34
Валентин Атанасов	
Дигитална образователна екосистема	39
Кремена Маринова-Костова	
Университетът като дигитален център между млади таланти и работодатели	44
Ирена Марковска, Милен Тодоров	
Дигитализация на обучението по икономика и предприемачество в първия гимназиален етап на средното образование	49
Румина Вълкова	
Правна регулация на дигитална трансформация в образованието	53
Мария Илиева	
Българските училища в Калифорния – добри дигитални практики	58
Анжела Георгиева	
Образователни трансформации в условията на преход към Университет 4.0	64
Мария Алексиева, Златина Димитрова	

Панацея ли е дигиталната грамотност? Росен К. Стоянов	70
Предизвикателства при дигиталното преподаване на поколение Z Драгомир Илиев, Жельо Желев	74
Система за оценяване и предлагане на онлайн курсове в колежаите на Калифорния, САЩ Мария Петкова	79

**ДИГИТАЛНА ТРАНСФОРМАЦИЯ
НА ТРАДИЦИОННОТО ОБУЧЕНИЕ**

Дигиталните ресурси в подготовката на учители – възможности и граници за приложение Сийка Чавдарова - Костова	87
Смарт педагогиката – новата реалност във виртуалните образователни пространства Диана Железова-Миндизова	92
Прилагане на мултимедийни образователни ресурси при подготовката на студенти педагози за формиране на ключови компетентности Красимира Димитрова	97
Дизайнът на преподаване след дигиталната трансформация на образованието Галина (Лина) Лечева	102
Е-учебни ресурси, технологии и трансформация в обучението на деца от детската градина включително и такива със специални потребности Юлия Дончева, Бурчин Асенова, Екатерина Иванова	109
Интерактивната бяла дъска като средство за обучение Мария Казакова	114
Анализ на иновативни подходи за ефективно обучение Катя Кирилова	118
Модел за обучение в лаборатория по математика и информатика Севдалина Георгиева, Елена Колева	121
Използване на програмируеми играчки за развитие на ключови компетентности в предучилищна и начална училищна възраст Димона Янева	127
Дигитална трансформация на обучението на студенти – бъдещи учители Десислава Георгиева	133

Предимства и недостатъци при дигитализацията на образованието Красимир Шишманов	138
Киберсигурност във висшите училища – подходи и добри практики Габриела Наскова	143
Проблеми и решения при въвеждащо обучение по управление на безпилотни летателни апарати (дронове) в Професионалните Гимназии по Селско Стопанство Михаил Милчев	148
Интерактивна викторина в детската градина Кристина Панчева	153
Възможности за използване на дигитални технологии в традиционното обучение по медицина и здравни грижи Цветелина Валентинова, Добромир Димитров, Галя Ставрева, Соня Вълкова, Пенчо Тончев, Христо Маринов	158
Телемедицината – иновативен модел на здравеопазване при прилагане на дигитални средства за комуникация Кирил Панайотов, Елица Куманова, Николина Ангелова, Фатме Минкова	163
Приложение на иновативни образователни технологии в обучението по Биология Петя Ангелова, Ангел Иванов	167
Мотивация и демотивация на студенти-бъдещи и настоящи учители по музика за представяне на учебно съдържание чрез таблет в процеса на обучение Тихомир Радев	172
Възможности за оптимизиране на учебния процес в дисциплината „Народно пеене“ чрез приложението на дигитални ресурси и дигитална трансформация на програмното музикално съдържание Галя Петрова-Киркова	177
Разработване и прилагане на нови учебни програми в обучението на студентите по изкуства в контекста на идеята за дигитална трансформация на образованието Цветанка Коловска	182

Приложение на виртуалните стаи за звуково смесване при подготовка на многоканален микс Валерия Крачунова-Попова	187
Трансформация на извънаудиторното обучение по екранни изкуства посредством интерактивни инструменти Яна Джарова-Караколева, Христо Бонев	191

**РАЗВИТИЕ
НА СИНХРОННОТО ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ**

Модели на ролеви игри при синхронното дистанционно обучение по български език за чуждестранни студенти Ния Пенева, Мира Душкова	197
Добри практики за контрол на обучаемите при тестово изпитване онлайн Явор Дечев	207
Предизвикателствата на дистанционното обучение в условията на пандемия и промяната с положителен и отрицателен знак Ваня Стойкова, Галя Шивачева, Андриан Минчев	213
Развитие на дистанционното обучение в Национална спортна академия „Васил Левски“, София Огнян Миладинов, Иван Славчев	220
Иновативен подход за провеждане на транснационални виртуални стажове в сферата на висшето образование Георги Христов, Пламен Захариев, Георги Георгиев	226

**РАЗВИТИЕ
НА АСИНХРОННОТО ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ**

Асинхронното обучение в помощ на екологичното образование при децата от предучилищна възраст Стела Василева	234
Компонентен модел за асинхронно дистанционно обучение Валентина Петрова	238
Правен режим относно дистанционното обучение в областта на регулираните професии Кирил Панайотов, Елица Куманова, Николина Ангелова, Фатме Минкова	242

**РАЗВИТИЕ
НА СМЕСЕНОТО ОБУЧЕНИЕ**

Овладяване на изкуството да слушаш във виртуална среда Цветелина Цветкова	247
Сравнителен анализ на синхронно и асинхронно обучение в реална ситуация Анита Тодоранова	251
Смесеното онлайн обучение – как да постигнем баланс и активно да въвлечем участниците в него? Полина Емануилова	256
Иновативен модел за създаване на кратки интерактивни филми при асинхронно или смесено обучение – нови възможности пред съвременния дизайн на програмирани обучения Анна Върбанова	262

**ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ
И ДИГИТАЛНАТА ТРАНСФОРМАЦИЯ НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

Приложение на изкуствения интелект в обучението Веселин Попов	270
Следващо ниво в обучението по програмиране Бонимир Пенчев, Латинка Тодоранова	275

**ОЦЕНЯВАНЕ И АКРЕДИТАЦИЯ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА –
НОВИ АКЦЕНТИ**

Анализ на риска в процеса на дигитална трансформация в университетите Евгения Ковачева, Деян Матев, Боян Жеков	282
Анализ на акредитационните практики и възможностите на дигитализацията за оптимизиране на процесите Иван Маламов	287
Предизвикателства на средата към качеството на българското висше образование Димитър Канев	293
Взаимовръзки между образователната и научната дейност и влиянието им върху качеството на висшето образование Димитър Канев	300
Количествени и качествени показатели и тенденции за развитие на образованието във висшите училища в Р България Нина Гергова, Даниела Тодорова	305
Отражение на дигитализацията върху подготовката на студенти от педагогическите специалности Румяна Папанчева, Надежда Калоянова, Красимира Димитрова	310
Дигитална трансформация на обучението на одитори Цветелин Георгиев	316
Метод за определяне на степента на предпочитание на иновативни инструменти и подходи в обучението Алдениз Рашидов, Фатме Рашидова, Райчо Иларионов	321
Функциониране на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав в Университета за национално и световно стопанство (УНСС) в условията на дигитална трансформация Силвия Трифонова	329

Предизвикателства пред българското законодателство и акредитационните процедури за равнопоставено включване в международни образователни мрежи на базата на многоезичието в Европейския съюз Ценка Иванова, Полина Цончева	335
Избор на комплексен показател за количествена оценка на нивото на дигитализация Петър Антонов	340